

Środa, 9 września 2015 r.

P8_TA(2015)0312

Wzmacnianie pozycji dziewcząt przez edukację w UE

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie wzmacniania pozycji dziewcząt przez edukację w UE (2014/2250(INI))

(2017/C 316/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC),
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979 r.,
- uwzględniając art. 23 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2005 r.), Pekin + 15 (2010 r.) i Pekin + 20 (2015 r.),
- uwzględniając europejski pakt na rzecz równości płci (2011–2020), przyjęty przez Radę Europejską w marcu 2011 r.,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z maja 2011 r. (konwencja stambulska),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 września 2010 r. zatytułowany „Strategia na rzecz równości kobiet i mężczyzn 2010–2015” (COM(2010)0491),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie eliminowania stereotypów dotyczących płci w UE ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy oraz dyrektywę Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/73/WE z dnia 23 września 2002 r. zmieniającą dyrektywę Rady 76/207/EWG w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2015 r. w sprawie postępów w dążeniu do równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej – 2013 r. ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0074.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0050.

Środa, 9 września 2015 r.

- uwzględniając niezależne sprawozdanie z 2009 r. sporządzone na zamówienie Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury (DG EAC) Komisji Europejskiej,
  - uwzględniając zalecenie CM/Rec(2007)13 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich z dnia 10 października 2007 r. dotyczące uwzględniania problematyki płci w kształceniu,
  - uwzględniając zbiór dobrych praktyk w zakresie promowania edukacji wolnej od stereotypów dotyczących płci i wskazywania sposobów wdrażania środków zawartych w zaleceniu Komitetu Ministrów dotyczącym zintegrowanego podejścia do równości kobiet i mężczyzn w dziedzinie edukacji (zmieniony w dniu 12 marca 2015 r.), opracowany przez Radę Europy,
  - uwzględniając zalecenie Rec(2003)3 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich w sprawie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w podejmowaniu decyzji politycznych i publicznych, przyjęte w dniu 12 marca 2003 r.,
  - uwzględniając komunikat Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) w sprawie kobiet i środowiska pracy, przyjęty w 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet,
  - uwzględniając badanie ankietowe dotyczące lesbijek, gejów, osób biseksualnych i transpłciowych w Unii Europejskiej, opublikowane w 2013 r. przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinię Komisji Kultury i Edukacji (A8-0206/2015),
- A. mając na uwadze, że edukacja jest podstawą odpowiedzialnego obywatelstwa, ma zasadnicze znaczenie dla zagwarantowania równości kobiet i mężczyzn oraz dla wzmocnienia pozycji dziewcząt i jest jednym z podstawowych praw człowieka i prawem należnym każdemu dziecku;
- B. mając na uwadze, że edukacja i szkolenie dziewcząt i kobiet stanowi istotną wartość europejską, podstawowe prawo człowieka i nieodzowny element wzmocnienia pozycji dziewcząt i kobiet na szczeblu społecznym, kulturowym i zawodowym, a także nieskrępowanego korzystania przez nie z pozostałych praw społecznych, ekonomicznych, kulturalnych i politycznych, a później zapobiegania przemocy wobec kobiet i dziewcząt;
- C. mając na uwadze, że edukacja może przeobrażać społeczeństwo i przyczyniać się do osiągnięcia równości społecznej, gospodarczej, politycznej oraz równości kobiet i mężczyzn;
- D. mając na uwadze, że według badania przeprowadzonego przez Dyrekcję Generalną ds. Polityki Wewnętrznej Parlamentu Europejskiego, na całym świecie 30 mln dziewcząt w wieku szkolnym znajduje się poza systemem kształcenia;
- E. mając na uwadze, że ubóstwo, wykluczenie społeczne oraz niewystarczająca i słabo dostępna sieć edukacyjnych placówek przedszkolnych, szkolnych i pozaszkolnych stanowią najważniejsze przeszkody w dostępie dziewcząt do edukacji;
- F. mając na uwadze, że tylko państwa mogą zapewnić powszechne, obowiązkowe i bezpłatne kształcenie, które jest niezbędnym warunkiem, aby zagwarantować obu płciom równe szanse;
- G. mając na uwadze, że cięcia budżetowe w dziedzinie edukacji, będące w dużej mierze wynikiem polityki oszczędnościowej popieranej przez UE, stanowią zagrożenie dla publicznej, bezpłatnej edukacji wysokiej jakości, a tym samym przyczyniają się do zwiększenia nierówności;
- H. mając na uwadze, że wszystkie dzieci, niezależnie od ich miejsca zamieszkania, powinny mieć dostęp do wysokiej jakości kształcenia publicznego;

Środa, 9 września 2015 r.

- I. mając na uwadze, że ubóstwo znacznie wpływa na równość dostępu do edukacji, co wynika zarówno z bezpośrednich, jak i pośrednich kosztów posyłania dzieci do szkoły, a młodzi ludzie z rodzin o niskich dochodach mają utrudniony dostęp do edukacji, w szczególności do szkół wyższych, co utrwała tradycyjne preferencje dotyczące edukacji chłopców;
- J. mając na uwadze, że stereotypy płciowe narzucają kobietom i mężczyznom określone sztywne i ograniczone role, które kształtują się w warunkach oddziaływania wielu zmiennych społecznych i są upowszechniane lub powielane przez rodziców, system kształcenia oraz media; mając na uwadze, że ludzie przyswajają role płciowe na etapie socjalizacji w trakcie dzieciństwa i dojrzewania, co wpływa na ich życie i może ograniczać rozwój osobisty kobiet i mężczyzn;
- K. mając na uwadze, że stereotypy dotyczące płci mają wpływ na kształcenie i szkolenie oraz na decyzje podejmowane przez uczennice i uczniów w szkole i że mogą wpływać na wybory dokonywane przez nich przez całe życie, a następnie mają istotne skutki dla rynku pracy, gdzie kobiety wciąż borykają się z segregacją poziomą i pionową; mając na uwadze, że sprawia to, iż niektóre sektory są wciąż uważane za „męskie”, o poziomie wynagrodzenia wyższym niż poziom w sektorach uważanych za „kobiece”;
- L. mając na uwadze znaczący wpływ, jaki otoczenie społeczne, postawa rodziny, rówieśnicy, wzorce do naśladowania, nauczyciele, a także ośrodki poradnictwa dla studentów i doradztwa w wyborze przedmiotów wywierają na wybór kierunku studiów przez uczniów oraz na przełamywanie stereotypów dotyczących płci, oraz mając na uwadze, że nauczyciele swoimi postawami i praktykami pedagogicznymi przyczyniają się do zmian społecznych i odgrywają zasadniczą rolę w propagowaniu równości kobiet i mężczyzn, różnorodności, wzajemnego zrozumienia i szacunku; mając też na uwadze, że nauczyciele w szkole mogą się kontaktować z rodzicami i podnosić poziom ich świadomości na temat równości płci i potencjału ich dzieci,
- M. mając na uwadze, że równość płci powinna być uwzględniana na wszystkich poziomach systemu edukacji, tak aby propagować wśród chłopców i dziewcząt, kobiet i mężczyzn wartości sprawiedliwości i demokratycznego obywatelstwa oraz aby zbudować prawdziwe partnerstwo między kobietami a mężczyznami, zarówno w sferze publicznej, jak i prywatnej;
- N. mając na uwadze, że potrzeba więcej kobiecych wzorców do naśladowania w dziedzinach zdominowanych przez mężczyzn, takich jak nauki ścisłe, inżynieria, technologia, matematyka, przedsiębiorczość, sieci mentoringu i partnerskie uczenie się, które są skutecznym narzędziem wzmocnienia pozycji dziewcząt w tych dziedzinach;
- O. mając na uwadze, że dostępne dane potwierdzają, że kwalifikacje i doświadczenie zdobyte przez kobiety są w mniejszym stopniu wynagradzane pod względem finansowym od tych zdobytych przez mężczyzn oraz że na kobietach spoczywa większa odpowiedzialność za opiekę nad rodziną i innymi osobami niesamodzielnymi, co ogranicza im dostęp do płatnego pełnowymiarowego zatrudnienia; mając na uwadze, że równość płci powinna obejmować uznanie wszystkich prac wykonywanych przez kobiety oraz przyuczanie chłopców i mężczyzn do zadań tradycyjnie kobiecych; mając na uwadze, że postęp w dziedzinie wsparcia opieki nad dzieckiem oraz polityki urlopów macierzyńskich i ojcowskich w całej Europie przyczynią się do zwiększenia perspektyw zawodowych kobiet, wzmocnienia ich pozycji ekonomicznej, a także do zwalczania stereotypów związanych z płcią, tym samym wzmacniając pozycję dziewcząt na wszystkich szczeblach edukacji;
- P. mając na uwadze, że chociaż kobiety częściej posiadają wykształcenie średnie i wyższe, to zarówno dziedziny ich wykształcenia, jak i ich działalność zawodowa mają przede wszystkim związek z zadaniami, których celem jest powielenie i przedłużenie istniejących struktur społeczno-ekonomicznych, oraz że ważne jest, aby zwiększyć liczbę kobiet kształcących się zarówno zawodowo, jak i w dziedzinie matematyki, nauk ścisłych, inżynierii i technologii;
- Q. mając na uwadze, że równiejszy podział zasobów edukacyjnych zwiększyłby dostęp dziewcząt do rynku pracy, a równomierny udział kobiet i mężczyzn w rynku pracy mógłby sprzyjać rozwojowi gospodarczych perspektyw UE;

Środa, 9 września 2015 r.

- R. mając na uwadze, że władze europejskie i krajowe powinny wszystkimi możliwymi sposobami wspierać równość kobiet i mężczyzn w placówkach nauczania oraz że włączenie problematyki płci powinno być podstawowym elementem programów szkolnych; mając na uwadze, że władze europejskie i krajowe muszą się upewnić, że materiały dydaktyczne nie zawierają dyskryminacyjnych treści;
- S. mając na uwadze, że oficjalny program szkolny jest odbiciem kulturowych i społecznych perspektyw każdego państwa członkowskiego i wpływa na budowanie tożsamości dziewcząt i chłopców; mając na uwadze, że nieformalny program szkolny jest uzupełnieniem programu oficjalnego, a ukryty program jest wspólny dla wszystkich definicji różnych programów; mając na uwadze, że programy tego typu mają zasadnicze znaczenie dla budowania tożsamości chłopców i dziewcząt oraz że lokalne władze, ze względu na bliskość w stosunku do placówek oświatowych, odgrywają zasadniczą rolę w kształceniu nieformalnym;
- T. mając na uwadze, że dla zwalczania nierówności między mężczyznami a kobietami niezwykle ważne jest, aby ośrodki badań oświatowych specjalizujące się w zagadnieniach dotyczących równości kobiet i mężczyzn oraz specjaliści w tej dziedzinie sprawowali stały nadzór pedagogiczny nad programami, celami rozwojowymi i osiągnięciami, treścią nauczania, strategiami, materiałami, ocenami, programami każdego przedmiotu i planowaniem zajęć, a także monitorowały je i oceniały;
- U. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet jest główną przeszkodą dla równości kobiet i mężczyzn i że można ją zwalczać dzięki edukacji; mając na uwadze, że nie wszystkie państwa Unii Europejskiej ratyfikowały konwencję stambulską i że to do Unii Europejskiej należy inicjowanie i finansowanie projektów propagujących równość kobiet i mężczyzn;
- V. mając na uwadze, że przemoc szkolna ze względu na płeć obejmuje akty seksualnej, fizycznej lub psychologicznej przemocy wobec dzieci, motywowane stereotypami dotyczącymi płci i normami społecznymi; mając na uwadze, że przemoc szkolna ze względu na płeć stanowi poważną barierę dla dostępności, uczestnictwa i osiągnięć;
- W. mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta niepełnosprawne i/lub z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi są narażone na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie; mając na uwadze, że sytuację dziewcząt można poprawić tylko wtedy kiedy dostęp do kształcenia i szkolenia wysokiej jakości będzie równy, a nie naznaczony lub utrudniony dyskryminacją, i będzie w pełni zgodny z zasadami włączenia;
- X. mając na uwadze, że w procesie identyfikowania szczególnych potrzeb edukacyjnych występują znaczne dysproporcje; mając na uwadze, że globalnie to na chłopców częściej wskazuje się jako posiadających specjalne potrzeby, w szczególności trudności wyykające się normatywnym klasyfikacjom, takie jak ostra reakcja na stres (ASD) i dysleksja, gdzie dużą rolę w identyfikacji potrzeb odgrywa ocena specjalisty;
- Y. mając na uwadze, że 17 % osób dorosłych na całym świecie, z czego dwie trzecie (493 mln) stanowią kobiety, nie potrafi czytać ani pisać⁽¹⁾;

Zalecenia ogólne

1. zwraca się do państw członkowskich o wdrożenie i udoskonalanie środków dotyczących równości kobiet i mężczyzn na wszystkich poziomach systemu edukacji oraz o pełne włączenie zwiększania świadomości o kwestiach płci do szkoleń dla nauczycieli, a także dla wszystkich kategorii pracowników szkolnych, tzn. lekarzy szkolnych, pielęgniarek, psychologów, pedagogów i pracowników socjalnych, a także o zapewnienie utworzenia w całym systemie szkolnictwa mechanizmów ułatwiających promowanie, wdrażanie, monitorowanie i ocenę równości płci w placówkach oświatowych;
2. wzywa państwa członkowskie, aby wspierały demokratyzację edukacji i pozostałych warunków niezbędnych, aby edukacja, zdobywana w szkole lub dzięki innym sposobom kształcenia, przyczyniała się do równości płci i równych szans, przezwyciężania nierówności ekonomicznych, społecznych i kulturowych, do rozwoju osobistego i ducha tolerancji, solidarności i odpowiedzialności, a także do postępów społecznych i demokratycznego udziału w życiu zbiorowym;

⁽¹⁾ <https://europa.eu/eyd2015/pl/eu-european-parliament/posts/every-girl-and-woman-has-right-education>

Środa, 9 września 2015 r.

3. wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, aby cele systemów kształcenia obejmowały edukację w poszanowaniu praw człowieka, podstawowych wolności oraz równych praw i równych szans dla kobiet i mężczyzn; oraz aby zasady, na których opierają się te systemy, obejmowały również likwidację przeszkód utrudniających osiągnięcie rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn oraz wspieranie pełnej równości płci;
4. wzywa do sprzyjania holistycznemu podejściu do formalnego i nieformalnego uczenia się w szkołach, sensytywnemu podejściu do włączenia do niego praw człowieka, godności ludzkiej, równości płci, rozwoju poczucia własnej wartości oraz asertywności, które są czynnikiem sprzyjającym podejmowaniu świadomych decyzji przez dziewczęta i kobiety, zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym; zdaje sobie sprawę, że edukacja na rzecz równości płci musi uzupełniać edukację obywatelską w zakresie wartości demokratycznych, a także stanowić element środowiska nauczania opartego na poszanowaniu praw i zwracaniu uwagi na kwestie płci, w którym dziewczęta i chłopcy uczą się o swoich prawach i poznają procesy demokratyczne od strony praktycznej i w środowiskach nieformalnego uczenia się, np. uczestnicząc w demokratycznych strukturach zarządzania swoich szkół;
5. wzywa osoby odpowiedzialne za politykę edukacji w Komisji i państwach członkowskich do zapewnienia, aby zaangażowanie na rzecz równości płci wykraczało poza deklarowanie zasad i intencji politycznych, lecz wyrażało się znacznym zwiększeniem starań i środków przewidzianych w tym celu, oraz przypomina podstawowe znaczenie edukacji w dokonywaniu zmian kulturowych;
6. wskazuje, że chociaż kobiety stanowią większość (60 %) wśród absolwentów wyższych uczelni w Unii Europejskiej, to wskaźnik ich zatrudnienia i ścieżki awansu nie odzwierciedlają ich pełnego potencjału; podkreśla, że osiągnięcie długofalowego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu zależy od wyeliminowania rozdziwki między osiągnięciami kobiet w procesie edukacji a ich sytuacją na rynku pracy, przede wszystkim poprzez przewyżczenie segregacji poziomej i pionowej.
7. podkreśla, że edukacja jest ważnym narzędziem umożliwiającym kobietom pełne uczestnictwo w rozwoju społeczno-gospodarczym; podkreśla, że środki na rzecz uczenia się przez całe życie mają zasadnicze znaczenie dla wyposażania kobiet w umiejętności, które umożliwiają im powrót do zatrudnienia lub polepszenie jego jakości, zwiększenie dochodów i polepszenie warunków pracy;
8. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia niezbędnych inwestycji w edukację, aby wszyscy mogli korzystać z publicznej i bezpłatnej edukacji wysokiej jakości;
9. wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, aby organy administracji edukacji zagwarantowały kobietom i mężczyznom równe prawo do nauki poprzez aktywne włączenie do celów i działań edukacyjnych zasady równego traktowania, zapobiegając tym samym nierównościom między kobietami a mężczyznami wynikającym z seksistowskich zachowań lub związanych z tym stereotypów społecznych;
10. zwraca się do Komisji o przekazanie niniejszego zalecenia instytucjom politycznym odpowiedzialnym za wdrażanie strategii politycznych w dziedzinie edukacji na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, a także organom zarządzającym szkolnictwem oraz władzom regionalnym i lokalnym;
11. podkreśla, że należy sprzyjać równej reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach kierowniczych i zarządzających organami odpowiedzialnym za nadzór nad placówkami oświatowymi i zarządzanie nimi, szczególnie na stanowiskach kierowników i dyrektorów oraz tam, gdzie występuje niedobór kobiet-nauczycielek przedmiotów takich jak nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka, ponieważ dzięki temu kształtować się będą wzorce osobowe do naśladowania dla dziewcząt;
12. podkreśla, że dziewczęta, którym nie pozwala się uczęszczać do szkoły, są częściej narażone na przemoc domową;
13. wzywa Komisję do możliwie najszybszego wszczęcia procedury przystąpienia UE do konwencji stambulskiej; wzywa państwa członkowskie do ratyfikowania tej konwencji, a także wzywa UE i państwa członkowskie do współpracy na rzecz wprowadzenia równości płci do stosunków zagranicznych Unii; podkreśla bliski związek między stereotypami płciowymi i nękaniami, cyberprzemocą i przemocą wobec kobiet, a także na potrzebę zwalczania tych zjawisk już od wczesnych lat życia; podkreśla, że konwencja stambulska wzywa jej sygnatariuszy do uwzględnienia materiałów edukacyjnych poświęconym kwestiom takim jak odrzucające stereotypy role kobiet i mężczyzn, wzajemny szacunek, rozwiązywanie konfliktów w relacjach osobistych bez uciekania się do przemocy, przemoc ze względu na płeć i prawo do integralności osoby, których ujęcie w sformalizowanych programach nauczania i na wszystkich szczeblach edukacji powinno być dostosowane do ewoluujących możliwości osób uczących się;

Środa, 9 września 2015 r.

14. zachęca wszystkie państwa członkowskie do konsekwentnego inwestowania w informowanie, podnoszenie świadomości i kampanie edukacyjne oraz do ulepszenia doradztwa zawodowego dla dziewcząt i chłopców, rozwiązywania problemów wynikających ze stereotypowego postrzegania ról społeczno-płciowych, a także stereotypów społeczno-płciowych w doradztwie szkoleniowo-zawodowym, szczególnie w dziedzinie nauk ścisłych i nowych technologii; przypomina, że zmniejszyłoby to segregację płciową na rynku pracy i wzmocniłoby pozycję kobiet, a jednocześnie pozwoliłoby w pełni wykorzystać kapitał ludzki, jaki stanowią dziewczęta i kobiety w UE, oraz sprzyjałoby dyskusjom o edukacyjnych i zawodowych wyborach w szkołach i klasach;

15. przypomina o roli zespołów pedagogicznych, które pomagają rodzinom i udzielają im porad w zakresie ukierunkowania dziecka w taki sposób, by wkroczyło na ścieżkę zgodną z jego umiejętnościami, zdolnościami i upodobaniami; podkreśla, że ukierunkowanie jest fazą o kluczowym znaczeniu, w której mogą dojść do głosu stereotypy związane z płcią, i że może to odcisnąć trwałe piętno na zdolności dziewcząt do wyboru ścieżki zawodowej ułatwiającej samorealizację i emancypację.

16. wzywa Komisję do organizowania we współpracy z państwami członkowskimi szkoleń podnoszących świadomość, które byłyby skierowane do dziewcząt i dotyczyły ich udziału w studiach wyższych, możliwych kierunków studiów i odpowiadających im możliwości pracy w zależności od uzdolnień, aby zachęcać je do wybierania ścieżek kariery, które tradycyjnie są przypisywane mężczyznom, oraz aby zwiększyć pewność siebie u nowego pokolenia kobiet; podkreśla, że edukacja nieformalna odgrywa kluczową rolę w budowaniu pewności siebie u dziewcząt i młodych kobiet;

17. wzywa państwa członkowskie, aby przy użyciu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych wspierały programy aktywizujące rodziców dzieci ze środowisk wykluczonych społecznie i wspierały konstruktywne i stymulujące spędzanie czasu poza szkołą i w czasie wakacji;

18. wzywa państwa członkowskie do wspierania i promowania publicznych sieci przedszkoli, żłobków, systemu edukacji przedszkolnej oraz usług publicznych w zakresie organizowania czasu wolnego dzieci;

19. wzywa państwa członkowskie do zwiększenia jakości edukacji i szkolenia zawodowego osób niepełnosprawnych i/ lub o szczególnych potrzebach edukacyjnych, a także do obniżenia wskaźnika przedwczesnego porzucenia przez nie nauki, który jest wysoki, do przestrzegania zasad edukacji integracyjnej, przy uwzględnieniu aktywnego udziału takich uczniów, a także do ich lepszego zintegrowania ze społeczeństwem oraz w miarę możliwości z ogólnym systemem edukacji; w tym celu wzywa do bezwzględnej poprawy szkoleń dla nauczycieli oraz do włączenia kwestii płci do takich szkoleń, a także do identyfikowania trudności z uczeniem się, w tym do opracowania narzędzi wykrywania trudności z uwzględnieniem kwestii płci, oraz specjalnych programów edukacyjnych uwzględniających kwestie płci, aby zwiększyć szanse kobiet i dziewcząt w szukaniu zatrudnienia oraz umożliwić im przezwyciężenie dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie;

20. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dziewczynkom i chłopcom równego dostępu do edukacji, bez względu na wiek, płeć, status społeczno-ekonomiczny, kontekst kulturowy lub religijny, i podkreśla, że europejskie władze krajowe i lokalne powinny promować specjalne programy w celu ogólnej integracji marginalizowanych społeczności w szkołach, a w szczególności dziewczyn z tych społeczności, ponieważ często są one ofiarami dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, oraz integracji wszystkich mniejszości ze społeczeństwem europejskim; podkreśla znaczenie, jakie ma zapewnienie dziewczynkom pełnego wykształcenia średniego i podkreśla, że potrzebne są programy wsparcia finansowego dla ubogich rodzin, aby zapobiegać przedwczesnemu porzuceniu nauki, w szczególności przez dziewczynki;

21. zwraca się do państw członkowskich o udzielenie aktywnego wsparcia niezbędnego, aby emigrantki i ich rodziny mogły się uczyć języka kraju przyjmującego dzięki lokalnym, bezpłatnym i publicznym usługom edukacyjnym;

22. wzywa państwa członkowskie do opracowania specjalnych programów, aby zapewnić kontynuację nauki przez romskie dziewczęta i młode kobiety, zarówno na szczeblu podstawowym, jak i średnim i wyższym, a także do wprowadzenia specjalnych środków skierowanych do nastoletnich matek i dziewczyn, które przedwcześnie porzucają naukę, aby wspierać w szczególności nieprzerwanie nauki, a także do oferowania szkoleń w miejscu pracy; ponadto wzywa państwa członkowskie i Komisję do uwzględnienia tych środków przy koordynowaniu i ocenie krajowych strategii integracji Romów;

Środa, 9 września 2015 r.

23. podkreśla znaczenie, jakie ma zawieranie w projektach współpracy na rzecz rozwoju działań ukierunkowanych na edukację dziewczynek i kobiet;

24. podkreśla, że istotne jest, aby w programach nauczania i na wszystkich etapach edukacji zwracać szczególną uwagę na zasadę równości kobiet i mężczyzn;

Programy szkolne i nauczanie

25. nalega, aby zwracać odpowiednią uwagę na równość płci we wszystkich aspektach – w programach nauczania, celach rozwojowych i wynikach nauczania, treści nauczania, programach szkolnych i konspektach, a także na konieczność oceny miejsca kobiet w programach nauczania poszczególnych przedmiotów, podkreślając ich rolę w nauczonym przedmiocie; uważa, że równość płci w edukacji powinna wyraźnie uwzględniać zasadę równości i musi obejmować szereg kwestii, takich jak umiejętność czytania i pisanie, problem nękania, przemoc, mowę nienawiści, prawa człowieka i wychowanie obywatelskie;

26. podkreśla, że edukacja musi pomagać dziewczętom i chłopcom stać się osobami świadomymi, zrównoważonymi, szanującymi innych oraz zdolnymi do empatii i wzajemnego szacunku, aby zapobiegać dyskryminacji, agresji i nękanii;

27. podkreśla, że szkoła powinna się przyczyniać do rozwijania międzykulturowego podejścia w nauczaniu, aby wspierać otwartość, wzajemny szacunek oraz dialog międzykulturowy i międzywyznaniowy;

28. zachęca właściwe władze państw członkowskich do promowania równości kobiet i mężczyzn w ramach kompleksowych programów edukacji seksualnej i przygotowującej do życia w związku, w tym również uczenia dziewcząt i chłopców relacji opartych na zgodzie, szacunku i wzajemności, a także w sporcie i rekreacji, gdzie stereotypy i oczekiwania związane z płcią mogą wpływać na samoocenę, zdrowie, nabywanie umiejętności, rozwój intelektualny, integrację społeczną oraz kształtowanie tożsamości; dziewcząt i chłopców;

29. zdaje sobie sprawę, że edukacja seksualna i przygotowująca do życia w związku, która ma wyważony charakter, jest dostosowana do wieku i oparta na danych naukowych, stanowi najważniejsze narzędzie wzmocnienia pozycji dziewcząt i chłopców, pomagające im podejmować świadome wybory i przyczyniające się do realizacji szerszych priorytetów w zakresie zdrowia publicznego, takich jak zmniejszenie liczby nieplanowanych ciąż, zmniejszenie śmiertelności noworodków i matek, zapobieganie i wczesne leczenie infekcji przenoszonych drogą płciową, a także zmniejszenie nierówności w zakresie zdrowia; wzywa państwa członkowskie do rozważenia możliwości wprowadzenia do programów nauczania w szkołach podstawowych i średnich obowiązkowej edukacji seksualnej i przygotowującej do życia w związku i podkreśla znaczenie jakie ma kształcenie nauczycieli kładące szczególnie nacisk na szacunek dla dziewcząt i kobiet oraz równość płci;

30. wzywa do wprowadzenia edukacji seksualnej i przygotowującej do życia w związku do programów nauczania, aby wzmocnić pozycję dziewcząt poprzez podniesienie ich świadomości na temat własnego ciała i kontroli nad nim, a jednocześnie apeluje o zachowanie spójności między nauczaniem innych przedmiotów a tymi zasadami;

31. wzywa Komisję do zwalczania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową w placówkach oświatowych; nalega, by Komisja wsparła włączenie obiektywnych informacji o kwestiach LGBTI do szkolnych programów nauczania; nalega, by Komisja koordynowała wymianę wiedzy między państwami członkowskimi w zakresie zwalczania przypadków nękania i prześladowania na tle homofobicznym i transfobicznym;

32. zachęca dziewczęta i chłopców, aby przełamali stereotypy płciowe i w procesie kształcenia interesowali się jednakowo wszystkimi przedmiotami, w szczególności ścisłymi i technicznymi, oraz aby chłopcy uczyli się o czynnościach uznawanych z kobiece, w dziedzinach takich jak prace domowe i opieka, promując również równy udział i równą reprezentację przy podejmowaniu zbiorowych decyzji i zarządzaniu w szkole, podobnie jak w ramach wszystkich zajęć pozalekcyjnych; apeluje do osób działających w tej dziedzinie o zapewnienie funduszy na te działania;

Środa, 9 września 2015 r.

33. wskazuje na konieczność przyjęcia środków mających na celu zachęcanie do szczególnego promowania kobiet w kulturze, twórczości artystycznej i intelektualnej oraz rozpowszechnianie tej twórczości, które to środki będą przeciwdziałały rozpowszechnionej dyskryminacji strukturalnej, jakiej doświadczają kobiety w tej dziedzinie, sprzyjając zrównoważeniu uczestnictwa kobiet i mężczyzn w publicznej działalności artystycznej i kulturalnej oraz udzielając wsparcia finansowego i przewidując działania pozytywne mające skorygować sytuacje nierówności w tych dziedzinach;

34. wzywa do umożliwienia dziewczętom i chłopcom dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych i równego korzystania z nich oraz dostępu do edukacji w tym zakresie już od przedszkola, przy zwróceniu szczególnej uwagi na dzieci i młodzież z obszarów wiejskich, ze społeczności marginalizowanych i na osoby o szczególnych potrzebach, aby podnieść poziom umiejętności cyfrowych, rozpowszechnić skuteczne narzędzia polityki edukacyjnej oraz poprawić szkolenie nauczycieli tak, aby zwiększyła się liczba studentek i absolwentek w dziedzinach takich jak nauki ścisłe, technologia, inżynieria i matematyka; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje wszystkie inicjatywy i programy służące przyciągnięciu dziewcząt do tych obszarów studiów i odnośnych karier naukowych;

35. podkreśla znaczenie opracowania działań edukacyjnych mających na celu uznanie roli kobiet w historii, nauce, polityce, literaturze, sztuce, edukacji itp. oraz nauczanie o niej;

36. wzywa do dołożenia wszelkich starań, aby promować pracę w dziedzinie edukacji przedszkolnej i w szkole podstawowej, a także opieki, jako wartościowych zajęć zarówno dla kobiet, jak i dla mężczyzn;

37. wzywa państwa członkowskie do opracowania lub udoskonalenia regulacji krajowych służących przeciwdziałaniu negatywnemu wpływowi stereotypowych ról płciowych, utrwalanych przez wartości przekazywane za pośrednictwem mediów i reklamy, co zbyt często niweczy pracę podejmowaną w tym zakresie w szkołach;

38. nalega, aby władze lokalne – z myślą o lokalnych społecznościach – wprowadzały zajęcia uzupełniające, które umacniałyby formalny program szkolny w odniesieniu do równości płci i nauczania przedsiębiorczości, a także realizowały programy nieformalnego uczenia się w zakresie nauczania o płci;

39. apeluje o nadanie nowego impulsu działaniom na rzecz uznawania nieformalnego uczenia się w formie świadectwa kompetencji, a także zapewnienia spełniającego wysokie normy świadectwa nauki przez praktykę w miejscu pracy w zakresie kształcenia zawodowego, ponieważ pomoże to dziewczętom i kobietom znaleźć lepszą pracę i wejść lub powrócić na rynek pracy, a jednocześnie zapewni równe traktowanie kobiet i mężczyzn pod względem godności i kompetencji;

40. wzywa autorów i wydawców materiałów pedagogicznych do uświadomienia sobie, że równość kobiet i mężczyzn musi być kryterium uwzględnianym przy opracowywaniu tych materiałów oraz zaleca współpracę z zespołami nauczycieli i uczniów w przygotowywaniu materiałów pedagogicznych na temat równości kobiet i mężczyzn, jak również zaleca, aby zwracać się o porady do ekspertów w dziedzinie równości kobiet i mężczyzn oraz aby uwzględniano tę tematykę w ramach studiów;

41. wzywa państwa członkowskie do opracowania i rozpowszechniania wytycznych dla szkół, osób odpowiedzialnych za politykę edukacyjną, nauczycieli i autorów programów szkolnych, które obejmowałyby perspektywę płci oraz równość kobiet i mężczyzn, a także do wyeliminowania stereotypów i uprzedzeń ze względu na płeć, jakie mogą być zawarte w treściach, języku lub ilustracjach podręczników i materiałów pedagogicznych, a także zachęca do zwalczania seksizmu w literaturze, kinie, muzyce, grach, środkach przekazu, reklamie i innych dziedzinach, które w znaczący sposób mogą się przyczynić do zmiany postaw, zachowania i tożsamości dziewcząt i chłopców;

42. uznaje, że nauczyciele odgrywają istotną rolę w kształtowaniu tożsamości edukacyjnej i mają duży wpływ na aspekty nacechowanych płciowo zachowań w szkole; przypomina, że nadal pozostaje dużo do zrobienia, aby umożliwić nauczycielom lepsze propagowanie równości kobiet i mężczyzn; kładzie w związku z tym nacisk na konieczność zapewnienia kompleksowego początkowego i ciągłego szkolenia nauczycieli w zakresie równości na wszystkich szczeblach formalnego i nieformalnego uczenia się, w tym partnerskiego uczenia się i współpracy z zewnętrznymi organizacjami i agencjami, w celu kształtowania świadomości na temat wpływu ról i stereotypów związanych z płcią na poziom pewności siebie uczniów i na wybierane przez nich przedmioty podczas studiów; podkreśla konieczność pokazywania dziewczętom pozytywnych wzorców roli kobiet i mężczyzn w szkołach i na uniwersytetach, by pozwolić im na rozpoznanie i jak najlepsze wykorzystanie swoich zdolności bez obawy o jakąkolwiek dyskryminację lub dwuznaczność związaną z płcią;

Środa, 9 września 2015 r.

43. podkreśla potrzebę włączenia – zarówno na początkowym etapie kształcenia nauczycieli, jak i w ramach ich kształcenia ustawicznego – analizy i zastosowania zasady równości kobiet i mężczyzn, aby wyeliminować przeszkody stojące na drodze ku pełnemu wykorzystaniu potencjału studentek i studentów, bez względu na płeć;

44. głęboko wierzy w potencjał transformacyjny edukacji w zakresie promowania równości kobiet i mężczyzn; uważa, że programy kształcenia formalnego i nieformalnego muszą stanowić odpowiedź na przemoc ze względu na płeć, dyskryminację płciową, prześladowanie, homofobię i transfobię i we wszystkich ich przejawach, w tym w formie cyberprzemocy i prześladowania w internecie, oraz zwalczać je; przyznaje, że edukacja promująca równość kobiet i mężczyzn oraz zwalczająca przemoc ze względu na płeć zależy od środowiska szkolnego, które powinno być bezpieczne i wolne od przemocy;

45. podkreśla potrzebę organizowania inicjatyw uświadamiających, szkoleniowych i integracyjnych uwzględniających kwestie płci, skierowanych do wszystkich podmiotów zaangażowanych w politykę edukacyjną oraz do rodziców i pracodawców;

46. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia międzypokoleniowego podejścia do edukacji oraz do zapewniania równego dostępu do edukacji formalnej i nieformalnej poprzez włączenie do systemów edukacyjnych finansowo przystępnej i wysokiej jakości opieki nad dziećmi, a także opieki nad osobami starszymi i innymi osobami niesamodzielnymi; wzywa państwa członkowskie do podjęcia inicjatyw mających na celu zmniejszenie bezpośrednich i pośrednich kosztów edukacji oraz zwiększenie zdolności wszystkich żłobków i przedszkoli, placówek organizujących zajęcia przed lekcjami, w czasie lekcji i po lekcjach z należytym poszanowaniem zasad integracji dzieci żyjących w ubóstwie lub na granicy ubóstwa; podkreśla, że ma to duże znaczenie, aby pomóc kobietom i mężczyznom, w tym rodzicom samotnie wychowującym dzieci, w znalezieniu równowagi między życiem rodzinnym a zawodowym oraz zapewnić udział kobiet w uczeniu się przez całe życie oraz kształceniu i szkoleniu zawodowym, a jednocześnie tworzyć wzorce wzmocnienia pozycji dziewcząt;

47. podkreśla, że chłopcy i mężczyźni muszą brać aktywny udział we wszelkich strategiach na rzecz promowania równości kobiet i mężczyzn oraz wzmocnienia pozycji dziewcząt i kobiet;

48. podkreśla, że istotne jest, aby władze publiczne w ramach szkolnictwa wyższego promowały zajęcia i badania dotyczące znaczenia i zakresu równości kobiet i mężczyzn, w szczególności poprzez włączenie do programów studiów zajęć z dziedziny równości kobiet i mężczyzn, tworzenie specjalnych kierunków studiów podyplomowych oraz prowadzenie specjalistycznych analiz i badań w tej dziedzinie;

49. wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do poczynienia postępów w zakresie wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych, wystawionych w różnych państwach członkowskich, oraz w zakresie koordynacji i harmonizacji przepisów krajowych regulujących dostęp do różnych zawodów, aby emigrantki, zarówno z Unii, jak i państw trzecich, mogły dostać pracę odpowiadającą ich wykształceniu i kwalifikacjom;

Inwestycje, monitorowanie i ocena

50. zwraca uwagę, że niezależne podmioty powinny monitorować i oceniać postępy poczynione w wyniku przyjęcia strategii politycznych w zakresie równości kobiet i mężczyzn w placówkach oświatowych oraz że należy stale informować organy decyzyjne na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim o wszystkich podejmowanych środkach i osiągniętych postępach w tej dziedzinie, a także zwraca uwagę, że perspektywa płci powinna jak najszybciej stać się elementem uwzględnianym przy wewnętrznej i zewnętrznej ocenie placówek oświatowych;

51. podkreśla doniosłą rolę, jaką odgrywa współpraca między różnymi organami administracji edukacyjnej i wymiana najlepszych praktyk w zakresie opracowywania projektów i programów mających na celu propagowanie wiedzy o zasadach koedukacji i rzeczywistej równości kobiet i mężczyzn oraz ich rozpowszechnianie wśród podmiotów społeczności edukacyjnej;

52. wzywa Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) do dalszego gromadzenia porównywalnych danych z podziałem na płeć i opracowywania tabel dotyczących wszystkich dziedzin polityki, w tym dziedziny edukacji, oraz ponownie podkreśla znaczenie, jakie ma prowadzenie badań nad wpływem polityki edukacyjnej na rozwiązanie kwestii braku równości kobiet i mężczyzn, dostarczając jednocześnie jakościowych i ilościowych instrumentów do oceny tego wpływu, oraz wykorzystanie strategii budżetowej z uwzględnieniem płci, aby promować dostęp oraz prawo do zasobów edukacyjnych;

Środa, 9 września 2015 r.

53. przyznaje, że niezwykle istotne jest, aby dokonać oceny wpływu przyszłego ustawodawstwa w dziedzinie edukacji na równość kobiet i mężczyzn oraz – jeżeli okaże się to konieczne – dokonanie przeglądu istniejących przepisów zgodnie z tą zasadą;

54. podkreśla, że monitorowania procesów wdrażania programów dotyczących równouprawnienia płci i ich oceny powinny dokonywać ośrodki badawcze zajmujące się edukacją, w ścisłej współpracy ze specjalistami w kwestiach płci, z podmiotami powołanymi przez UE oraz władzami lokalnymi; domaga się, aby państwa członkowskie i Komisja gromadziły jakościowe i ilościowe dane w rozbiciu na płeć;

55. proponuje, aby ufundować europejską nagrodę w dziedzinie równości kobiet i mężczyzn, która byłaby przyznawana co roku placówkom oświatowym wyróżniającym się w realizacji tego celu, i zachęca państwa członkowskie do ufundowania takiej samej nagrody na szczeblu krajowym;

56. podkreśla potrzebę sporządzenia planów działań i przydzielenia środków na wdrożenie projektów edukacyjnych i struktur edukacyjnych uwzględniających aspekt płci i zaleca, aby w tym celu wykorzystać dostępne instrumenty europejskie, w szczególności plan inwestycyjny, program Horyzont 2020 oraz fundusze unijne, w tym Europejski Fundusz Społeczny;

o

o o

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i rządów państw członkowskich.
